

PŘÍLOHA A

ÚMLUVA O BIOLOGICKÉ ROZMANITOSTI

SMLUVNÍ STRANY,

VĚDOMY SI skutečné hodnoty biologické rozmanitosti a ekologických, genetických, společenských, ekonomických, vědeckých, naučných, kulturních, rekreačních a estetických hodnot biologické rozmanitosti a jejich složek.

VĚDOMY SI TAKÉ významu biologické rozmanitosti pro evoluci a zachování životodárných systémů biosféry.

POTVRZUJÍCE, že ochrana biologické rozmanitosti je společným zájmem lidstva.

ZNOVU POTVRZUJÍCE, že státy mají suverénní právo na své biologické zdroje.

ZNOVU TAKÉ POTVRZUJÍCE, že státy jsou zodpovědné za ochranu své biologické rozmanitosti a za využívání svých biologických zdrojů udržitelným způsobem.

ZNEPOKOJENY tím, že biologická rozmanitost je významně snižována určitými lidskými činnostmi.

VĚDOMY SI obecného nedostatku informací a poznatků týkajících se biologické rozmanitosti a naléhavé potřeby vytvoření vědeckých, odborných a institucionálních kapacit jako předpokladu porozumění, které je východiskem pro plánování a zavádění příslušných opatření.

ZAZNAMENÁVAJÍCE, že je životně důležité předvídat, preventivně omezovat a odstraňovat příčiny významného snížení nebo ztráty biologické rozmanitosti přímo u jejich zdroje.

ZAZNAMENÁVAJÍCE TAKÉ, že tam, kde existuje hrozba významného snížení nebo ztráty biologické rozmanitosti, nesmí být nedostatek naprosté vědecké jistoty užíván jako důvod k odkladu opatření, směřujících k zabránění této hrozbě nebo jejímu omezení na nejnižší možnou míru.

ZAZNAMENÁVAJÍCE DÁLE, že základním požadavkem ochrany biologické rozmanitosti je ochrana ekosystémů a přírodních stanovišť *in situ* a udržení a obnovení životaschopných populací druhů v jejich přirozeném prostředí.

ZAZNAMENÁVAJÍCE DÁLE, že opatření *ex situ*, pokud možno v zemi původu, musí také hrát významnou roli.

UZNÁVAJÍCE těsnou a odvěkou závislost mnoha domorodých a místních společenství a jejich tradičních životních stylů na biologických zdrojích i požadavek rovnocenného podílu na přínosech z využívání tradičních znalostí, inovací a postupů vhodných pro ochranu biologické rozmanitosti a udržitelné využívání jejich složek.

UZNÁVAJÍCE TAKÉ životně důležitou úlohu, kterou hrají ženy v ochraně a udržitelném využívání biologické rozmanitosti, a potvrzující potřebu plné účasti žen na všech úrovních rozhodování a zavádění opatření na ochranu biologické rozmanitosti.

ZDŮRAŽŇUJÍCE význam a potřebu podporovat mezinárodní, regionální a celosvětovou spolupráci mezi státy, mezivládními organizacemi a nevládním sektorem při ochraně biologické rozmanitosti a udržitelném využívání jejích složek.

BEROUC E V ÚVAHU, že zajištění nových i dodatečných finančních zdrojů a vhodného přístupu k odpovídajícím technologiím může vést k podstatné změně schopnosti světa čelit ztrátě biologické rozmanitosti.

BEROUC E DÁLE V ÚVAHU, že jsou nutná zvláštní opatření k zajištění potřeb rozvojových zemí, včetně zajištění nových a dodatečných finančních zdrojů a vhodného přístupu k odpovídajícím technologiím.

ZAZNAMENÁVAJÍCE v tomto ohledu zvláštní podmínky nejméně rozvinutých zemí a malých ostrovních států.

BEROUC E V ÚVAHU, že k ochraně biologické rozmanitosti jsou potřebné rozsáhlé investice a že lze očekávat široké spektrum ekologických, hospodářských a společenských přínosů z těchto investic.

UZNÁVAJÍCE, že hospodářský a sociální rozvoj a odstranění chudoby jsou prvořadými a rozhodujícími prioritami rozvojových zemí.

VĚDOMY SI toho, že ochrana a udržitelné využívání biologické rozmanitosti mají kritický význam pro zajištění výživy, zdraví a dalších potřeb rostoucí světové populace a že pro tento účel je nutné umožnit jak přístup ke genetickým zdrojům a technologiím, tak i k jejich sdílení.

ZAZNAMENÁVAJÍCE, že ochrana a udržitelné využívání biologické rozmanitosti posílí přátelské vztahy mezi státy a přispějí k míru pro lidstvo.

PŘEJÍCE SI rozšířit a doplnit stávající mezinárodní opatření na ochranu biologické rozmanitosti a udržitelného využívání jejích složek a

ODHODLÁNY ochránit a udržitelným způsobem využívat biologickou rozmanitost ku prospěchu současných i budoucích generací,

SE DOHODLY TAKTO:

Článek 1

Cíle

Cíli této úmluvy, které mají být v souladu s jejími příslušnými ustanoveními sledovány, jsou ochrana biologické rozmanitosti, udržitelné využívání jejích složek a

spravedlivé a rovnoměrné rozdělování přínosů plynoucích z využívání genetických zdrojů, včetně odpovídajícího přístupu ke genetickým zdrojům a odpovídajícího předávání příslušných technologií při zohlednění všech práv vztahujících se na tyto zdroje a technologie a odpovídajících způsobů financování.

Článek 2

Používání pojmů

Pro účely této úmluvy:

„biologickou rozmanitostí“ se rozumí variabilita všech žijících organismů včetně, mimo jiné, suchozemských, mořských a jiných vodních ekosystémů a ekologických komplexů, jejichž jsou součástí; zahrnuje rozmanitost v rámci druhů, mezi druhy i rozmanitost ekosystémů;

„biologické zdroje“ zahrnují genetické zdroje, organismy nebo jejich části, populace nebo jakoukoli jinou biotickou složku ekosystémů se skutečným nebo možným využitím nebo hodnotou pro lidstvo;

„biotechnologií“ se rozumí jakákoli technologie, která využívá biologické systémy, živé organismy nebo jejich deriváty k výrobě nebo úpravě výrobků či procesů pro specifické použití;

„zemí původu genetických zdrojů“ se rozumí stát, který vlastní tyto genetické zdroje v podmínkách *in situ*;

„zemí poskytující genetické zdroje“ se rozumí země dodávající genetické zdroje získávané ze zdrojů *in situ*, včetně populací volně žijících i zdomácnělých druhů, nebo získávané ze zdrojů *ex situ*, které mohly, ale nemusely mít původ v této zemi;

„zdomácnělými nebo pěstovanými druhy“ se rozumějí druhy, u kterých byl vývojový proces ovlivněn člověkem k uspokojování jeho potřeb;

„ekosystémem“ se rozumí dynamický komplex společenstev rostlin, živočichů a mikroorganismů a jejich neživého prostředí, působící ve vzájemných vazbách jako funkční jednotka;

„ochranou *ex situ*“ se rozumí ochrana složek biologické rozmanitosti mimo jejich přírodní stanoviště;

„genetickým materiálem“ se rozumí jakýkoli materiál rostlinného, živočišného, mikrobiálního nebo jiného původu obsahující funkční jednotky dědičnosti;

„genetickými zdroji“ se rozumí genetický materiál skutečné nebo potenciální hodnoty;

„stanovištěm“ se rozumí místo nebo typ místa přirozeného výskytu jedinců nebo populací;

„podmínkami *in situ*“ se rozumějí podmínky, kde genetické zdroje existují v rámci ekosystémů a přírodních stanovišť; v případě zdomácnělých nebo pěstovaných druhů v prostředí, kde si vyvinuly své charakteristické vlastnosti;

„ochranou *in situ*“ se rozumí ochrana ekosystémů a přírodních stanovišť, včetně udržování a obnovy životaschopných populací druhů v jejich přirozeném prostředí, a v případě zdomácnělých nebo pěstovaných druhů v prostředí, kde se vyvinuly jejich charakteristické vlastnosti;

„chráněným územím“ se rozumí zeměpisně vymezené území, které je učeno nebo kontrolováno a spravováno pro dosažení specifických cílů ochrany přírody;

„organizací regionální hospodářské integrace“ se rozumí organizace vytvořená suverénními státy dané oblasti, na niž její členské státy převedly pravomoc v záležitostech upravovaných touto úmluvou, a která byla řádně zmocněna, v souladu se svými vnitřními postupy, k podpisu, ratifikaci, přijetí či schválení této úmluvy nebo přistoupení k ní;

„udržitelným využíváním“ se rozumí využívání složek biologické rozmanitosti takovým způsobem a v takovém rozsahu, který nevede k dlouhodobému poklesu biologické rozmanitosti, čímž se udržuje její schopnost uspokojovat potřeby a naděje současných i budoucích generací;

„technologie“ zahrnuje i biotechnologii.

Článek 3

Zásada

Státy mají, v souladu s Chartou Organizace spojených národů a zásadami mezinárodního práva, suverénní právo využívat své vlastní zdroje v souladu s vlastní politikou ochrany životního prostředí a mají odpovědnost za zajištění toho, aby činnosti v rámci jejich působnosti nebo dohledu nezpůsobily škodu na životním prostředí jiných států nebo území za hranicemi jejich vnitrostátní působnosti.

Článek 4

Oblasti působnosti

S ohledem na práva jiných států a kromě výjimek výslovně uvedených v této úmluvě ustanovení této úmluvy platí ve vztahu ke každé smluvní straně:

- a) v případě složek biologické rozmanitosti na území v rámci její vnitrostátní působnosti, a

- b) v případě procesů a činností prováděných v rámci její působnosti nebo pod jejím dohledem na území její vnitrostátní působnosti nebo za hranicemi vnitrostátní působnosti, a to bez ohledu na to, kde se projeví její účinky.

Článek 5

Spolupráce

Každá smluvní strana spolupracuje, pokud je to možné a vhodné, s ostatními smluvními stranami přímo nebo v případě potřeby prostřednictvím příslušných mezinárodních organizací v záležitostech týkajících se území mimo dosah vnitrostátní působnosti a v ostatních záležitostech vzájemného zájmu na ochraně a udržitelném využívání biologické rozmanitosti.

Článek 6

Obecná opatření na ochranu a udržitelné využívání

Každá smluvní strana v souladu se svými zvláštními podmínkami a možnostmi:

- a) vytvoří národní strategie, plány či programy pro ochranu a udržitelné využívání biologické rozmanitosti nebo pro tento účel upraví stávající strategie, plány a programy, které by měly mimo jiné odrážet opatření stanovená v této úmluvě a týkající se dotyčné smluvní strany, a
- b) začlení, pokud to bude možné a vhodné, ochranu a udržitelné využívání biologické rozmanitosti do příslušných odvětvových nebo meziodvětvových plánů, programů a politik.

Článek 7

Identifikace a monitorování

Každá smluvní strana, pokud to bude možné a vhodné, zvláště pro účely článků 8 až 10:

- a) určí složky biologické rozmanitosti důležité pro její ochranu a udržitelné využívání s ohledem na seznam kategorií uvedený v příloze I,
- b) pravidelně a dlouhodobě sleduje prostřednictvím odběrů vzorků a jiných metod složky biologické rozmanitosti určené podle písmene a), přičemž věnuje zvláštní pozornost těm, které vyžadují naléhavá ochranná opatření, a těm, které nabízejí největší potenciál pro udržitelné využívání,

- c) určí procesy a kategorie činností, které mají nebo by mohly mít významně nepříznivý trvalý vliv na ochranu a udržitelné využívání biologické rozmanitosti, a bude pravidelně a dlouhodobě sledovat jejich účinky prostřednictvím odběru vzorků a jiných technik, a
- d) uchovávat a jakýmkoli způsobem získávat údaje odvozené z identifikační a monitorovací činnosti podle písmen a), b) a c) tohoto článku.

Článek 8

Ochrana *in situ*

Každá smluvní strana, pokud to bude možné a vhodné:

- a) vytvoří systém chráněných území nebo území, kde je třeba přijmout zvláštní opatření k ochraně biologické rozmanitosti;
- b) v případě potřeby vypracuje zásady pro výběr, zřízení a péči o chráněná území nebo území, kde je třeba přijmout zvláštní opatření k ochraně biologické rozmanitosti;
- c) reguluje nebo pečuje o biologické zdroje významné pro ochranu biologické rozmanitosti, ať již v chráněných územích nebo mimo ně, se záměrem zajistit jejich ochranu a udržitelné využívání;
- d) podporuje ochranu ekosystémů a přírodních stanovišť a udržování životaschopných populací druhů v jejich přirozeném prostředí;
- e) podporuje udržitelný, k životnímu prostředí šetrný rozvoj v územích přiléhajících k chráněným územím s výhledem rozšíření ochrany na tato území;
- f) obnovuje a uvádí do původního stavu poškozené ekosystémy a podporuje záchranu ohrožených druhů, mimo jiné prostřednictvím tvorby a uskutečňování záchranných programů nebo jiných strategií péče;
- g) vytváří nebo udržuje prostředky k regulaci, zvládání a řízení rizik spojených s využíváním a uvolňováním živých modifikovaných organismů jako produktů biotechnologií, které by mohly mít nepříznivé dopady na životní prostředí a mohly by ovlivnit ochranu a udržitelné využívání biologické rozmanitosti, s přihlédnutím rovněž k rizikům pro lidské zdraví;
- h) zabráňuje zavádění, kontroluje či hubí ty cizí druhy, které ohrožují ekosystémy, přírodní stanoviště nebo druhy;
- i) vynasnaží se zajistit podmínky potřebné pro slučitelnost stávajícího využívání biologické rozmanitosti s její ochranou a udržitelným využíváním jejích složek;

- j) v mezích svých vnitrostátních právních předpisů respektuje, chrání a udržuje poznatky, inovace a postupy domorodých a místních společenství ztělesňujících tradiční životní styl vhodný pro ochranu a udržitelné využívání biologické rozmanitosti; podporuje jejich širší využívání se souhlasem a zapojením vlastníků takových poznatků, inovací a postupů a zasazuje se o spravedlivé rozdělování přínosů vyplývajících z využívání takových poznatků, inovací a postupů;
- k) vytvoří nebo bude udržovat nezbytné právní předpisy nebo jiná regulační opatření na ochranu ohrožených druhů a populací;
- l) tam, kde byl zjištěn závažný nepříznivý vliv na biologickou rozmanitost podle článku 7, reguluje nebo řídí příslušné procesy a typy činností; a
- m) spolupracuje při zajišťování finanční a jiné podpory pro ochranu *in situ* tak, jak je uvedeno v písmenech a) až l), zvláště pro rozvojové země.

Článek 9

Ochrana *ex situ*

Každá smluvní strana, pokud je to možné a vhodné, a převážně pro účely doplnění opatření *in situ*:

- a) přijme opatření na ochranu složek biologické rozmanitosti *ex situ*, především v zemi původu takových složek;
- b) vytvoří a bude udržovat zařízení na ochranu a výzkum rostlin, zvířat a mikroorganismů *ex situ*, především v zemi původu genetických zdrojů;
- c) přijme opatření pro obnovu a záchranu ohrožených druhů a pro jejich opětovné vysazení na jejich přírodní stanoviště za příhodných podmínek;
- d) reguluje a řídí získávání biologických zdrojů z přírodních stanovišť pro účely ochrany *ex situ* tak, aby nedošlo k ohrožení ekosystémů a populací druhů *in situ*, kromě případů, kde jsou potřebná dočasná opatření *ex situ* podle písmene c); a
- e) spolupracuje při poskytování finanční a jiné podpory ochrany *ex situ* uvedené v písmenech a) až d) a při zakládání a udržování zařízení pro ochranu *ex situ* v rozvojových zemích.

Článek 10

Udržitelné využívání složek biologické rozmanitosti

Každá smluvní strana, pokud je to možné a vhodné:

- a) začlení zájmy ochrany a udržitelného využívání biologických zdrojů do rozhodovacích procesů na vnitrostátní úrovni;
- b) přijme opatření vztahující se k využívání biologických zdrojů, která omezí nepříznivé dopady na biologickou rozmanitost na nejmenší možnou míru nebo umožní se jim vyhnout;
- c) chrání a podporuje vžitě způsoby využívání biologických zdrojů v souladu s tradičními kulturními postupy, které jsou slučitelné s požadavky jejich ochrany nebo udržitelného využívání;
- d) podporuje místní obyvatelstvo v tvorbě a provádění nápravných opatření v poškozených oblastech, kde byla biologická rozmanitost snížena; a
- e) podporuje spolupráci mezi svými vládními orgány a soukromým sektorem v rozvíjení metod udržitelného využívání biologických zdrojů.

Článek 11

Motivační opatření

Každá smluvní strana, pokud je to možné a vhodné, přijme hospodářsky a společensky přijatelná opatření, která budou působit jako motivace pro ochranu a udržitelné využívání složek biologické rozmanitosti.

Článek 12

Výzkum a školení

Smluvní strany, berouce v úvahu zvláštní potřeby rozvojových zemí:

- a) vytvářejí a udržují programy pro vědecké a technické vzdělávání a školení se zaměřením na určování, ochranu a udržitelné využívání biologické rozmanitosti a jejích složek; zajistí podporu takového vzdělávání a výchovy pro zvláštní potřeby rozvojových zemí;
- b) podpoří a povzbudí výzkum, který přispívá k ochraně a udržitelnému využívání biologické rozmanitosti, zvláště v rozvojových zemích, mimo jiné v souladu s rozhodnutími Konference smluvních stran přijatými na základě doporučení poradního orgánu pro vědecké, technické a technologické záležitosti; a
- c) při dodržování ustanovení článků 16, 18 a 20 poskytnou podporu a spolupráci při využívání vědeckého pokroku v rámci výzkumu biologické rozmanitosti a při vyvíjení metod ochrany a udržitelného využívání biologických zdrojů.

Článek 13

Vzdělávání veřejnosti a osvěta

Smluvní strany:

- a) podpoří a povzbudí pochopení významu ochrany biologické rozmanitosti a potřebná opatření s tím související; budou také propagovat ochranu biologické rozmanitosti prostřednictvím sdělovacích prostředků a podpoří zařazení těchto otázek do vzdělávacích programů; a
- b) spolupracují odpovídajícím způsobem s ostatními státy a mezinárodními organizacemi při tvorbě vzdělávacích a osvětových programů pro veřejnost týkajících se ochrany a udržitelného využívání biologické rozmanitosti.

Článek 14

Hodnocení vlivů a omezování nepříznivých vlivů na nejmenší možnou míru

- 1. Každá smluvní strana, nakolik je to možné a vhodné:
 - a) zavede vhodné postupy hodnocení vlivů na životní prostředí u svých navrhovaných projektů, u nichž existuje pravděpodobnost závažných nepříznivých účinků na biologickou rozmanitost, se záměrem předejít takovým účinkům nebo je omezit na nejmenší možnou míru; případně umožní účast veřejnosti v takových postupech;
 - b) zavede vhodná opatření zajišťující, že důsledky jejích programů a postupů pro životní prostředí, u kterých lze předpokládat závažné nepříznivé dopady na biologickou rozmanitost, budou náležitě brány v úvahu;
 - c) na základě vzájemnosti podpoří oznamování, výměnu informací a konzultace týkající se takových činností v rámci její působnosti nebo kontroly, u kterých existuje pravděpodobnost závažného nepříznivého vlivu na biologickou rozmanitost ostatních států nebo oblastí za hranicemi vnitrostátní působnosti; za tím účelem podpoří uzavírání příslušných dvoustranných, regionálních nebo mnohostranných dohod;
 - d) v případě, že v dosahu její působnosti nebo kontroly vznikne bezprostřední nebo vážné nebezpečí nebo poškození biologické rozmanitosti v dosahu působnosti jiných států nebo na území mimo dosah vnitrostátní působnosti, vyrozumí neprodleně státy, které mohou být postiženy, o takovém nebezpečí či poškození a bude iniciovat akci k zamezení nebo minimalizaci takového nebezpečí či poškození; a
 - e) podpoří na vnitrostátní úrovni přijetí takových nouzových opatření, která by reagovala na činnosti nebo události vzniklé přirozeně nebo jinak,

představující vážné a bezprostřední ohrožení biologické rozmanitosti; podpoří mezinárodní spolupráci s cílem doplnit takové vnitrostátní úsilí a tam, kde je to vhodné a schválené státy nebo dotýčenými organizacemi regionální hospodářské integrace, napomůže vytvoření společných pohotovostních plánů.

2. Konference smluvních stran prozkoumá na základě studií, které budou zpracovány, otázky odpovědnosti a náhrady škod, včetně odškodnění za poškození biologické rozmanitosti a její obnovy, kromě případů, kdy taková odpovědnost je čistě vnitřní záležitostí.

Článek 15

Přístup ke genetickým zdrojům

1. Při uznávání suverénního práva států na jejich přírodní zdroje spočívá pravomoc stanovit přístup ke genetickým zdrojům na vládách těchto států a podléhá vnitrostátním právním předpisům.
2. Každá smluvní strana usiluje o vytvoření podmínek pro usnadnění přístupu ke genetickým zdrojům a z hlediska životního prostředí šetrné využívání jinými smluvními stranami a nebude ukládat omezení, která by byla v rozporu s cíli této úmluvy.
3. Pro účely této úmluvy jsou genetickými zdroji poskytovanými smluvní stranou ve smyslu tohoto článku a článků 16 a 19 pouze ty zdroje, které jsou poskytnuty smluvními stranami jako zeměmi původu takových zdrojů nebo jinými stranami, které si opatřily genetické zdroje v souladu s touto úmluvou.
4. Přístup tam, kde je umožněn, musí vycházet ze vzájemně schválených podmínek a z ustanovení tohoto článku.
5. Přístup ke genetickým zdrojům musí podléhat předchozímu souhlasu smluvní strany poskytující takové zdroje, pokud není touto stranou stanoveno jinak.
6. Každá smluvní strana usiluje o rozvoj a provádění vědeckého výzkumu založeného na genetických zdrojích poskytnutých jinými smluvními stranami s plnou účastí těchto smluvních stran a pokud možno na jejich území.
7. Každá smluvní strana přijme vhodná právní, správní a politická opatření v souladu s články 16 a 19 a, v případě potřeby, prostřednictvím finančního mechanismu vytvořeného na základě článků 20 a 21, s cílem spravedlivého a rovnoprávného rozdělování výsledků výzkumu a vývoje a přínosů vyplývajících z obchodního a jiného využívání genetických zdrojů se smluvní stranou poskytující takové zdroje. Takové rozdělení se musí provést na základě vzájemně odsouhlasených podmínek.

Článek 16

Převod technologií a přístup k nim

1. Každá smluvní strana, uznávajíc, že technologie zahrnují i biotechnologie a že jak přístup k technologiím, tak jejich převod mezi smluvními stranami jsou podstatnými prvky pro dosažení cílů této úmluvy, zavazuje se v souladu s ustanoveními tohoto článku poskytnout nebo usnadnit přístup ostatním smluvním stranám k technologiím nebo převést technologie, které souvisejí s ochranou a udržitelným využíváním biologické rozmanitosti nebo využívají genetické zdroje a nezpůsobují významné poškození životního prostředí.
2. Přístup k technologiím a jejich převod do rozvojových zemích ve smyslu odstavce 1 bude zajišťován nebo usnadňován za spravedlivých a maximálně výhodných podmínek, včetně koncesí a preferenčních podmínek na základě vzájemné dohody, a v případě nutnosti v souladu s finančními mechanismy stanovenými v článcích 20 a 21. V případě technologií podléhajících patentovým právům nebo jiným právům duševního vlastnictví se takový přístup a převod zajistí za podmínek, které respektují odpovídající a účinnou ochranu práv duševního vlastnictví a jsou s ní v souladu. Použití tohoto odstavce musí být v souladu s následujícími odstavci 3, 4 a 5.
3. Každá smluvní strana přijme přiměřená právní, správní nebo politická opatření s cílem zajistit za vzájemně dohodnutých podmínek smluvním stranám, zvláště pokud jde o rozvojové země poskytující genetické zdroje, přístup k technologiím a převod technologií k využívání těchto zdrojů, včetně technologií chráněných patenty a jinými právy týkajícími se duševního vlastnictví; v případě nutnosti tak učiní prostřednictvím ustanovení článků 20 a 21 v souladu s mezinárodním právem a v souladu s následujícími odstavci 4 a 5.
4. Každá smluvní strana přijme přiměřená právní, správní nebo politická opatření s cílem, aby soukromý sektor usnadnil přístup k technologiím, jejich společný vývoj a převod ve smyslu odstavce 1, a to ve prospěch jak vládních institucí, tak soukromého sektoru rozvojových zemí; v tomto směru bude dodržovat závazky obsažené v odstavcích 1, 2 a 3.
5. Smluvní strany, uznávajíc, že patenty a jiná práva duševního vlastnictví mohou mít vliv na provádění této úmluvy, budou spolupracovat v tomto směru v rámci vnitrostátních právních předpisů a mezinárodního práva, aby zajistily, že taková práva tuto úmluvu podporují a nejsou proti jejím cílům.

Článek 17

Výměna informací

1. Smluvní strany usnadní výměnu informací vztahujících se k ochraně a udržitelnému využívání biologické rozmanitosti ze všech veřejně dostupných zdrojů a vezmou přitom v úvahu zvláštní potřeby rozvojových zemí.
2. Tato výměna informací musí zahrnovat výměnu výsledků technického, vědeckého a sociálně-ekonomického výzkumu stejně jako informací o vzdělávacích a průzkumných programech, speciálních znalostech, domorodých a tradičních vědomostech jako takových i v kombinaci s technologiemi uvedenými v čl. 16 odst. 1. To zahrnuje také, kde je to proveditelné, návratnost informací.

Článek 18

Technická a vědecká spolupráce

1. Pokud to bude nutné, smluvní strany podpoří mezinárodní technickou a vědeckou spolupráci na poli ochrany a udržitelného využívání biologické rozmanitosti prostřednictvím vhodných mezinárodních a národních institucí.
2. Všechny smluvní strany při provádění této úmluvy podpoří mezinárodní technickou a vědeckou spolupráci s ostatními smluvními stranami, zvláště rozvojovými zeměmi, mimo jiné prostřednictvím tvorby a zavádění politik na vnitrostátní úrovni. Při podpoře takové spolupráce musí být věnována zvláštní pozornost tvorbě a posilování schopností jednotlivých zemí prostřednictvím rozvoje schopností jejich obyvatel a vytvářením odpovídajících institucí.
3. Konference stran na svém prvním zasedání určí, jak vytvořit informační systém na podporu a usnadnění technické a vědecké spolupráce.
4. Smluvní strany při naplňování cílů této úmluvy a v souladu s vnitrostátními právními předpisy a záměry podpoří a rozvinou metody spolupráce při vývoji a využívání technologií, včetně domorodých a tradičních technologií. Za tímto účelem smluvní strany rovněž rozvinou spolupráci při školení odborných pracovníků a výměně expertů.
5. Smluvní strany na základě vzájemné dohody podpoří vytváření společných výzkumných programů a společných podniků pro rozvoj technologií odpovídajících cílům této úmluvy.

Článek 19

Využívání biotechnologií a rozdělování přínosů z nich

1. Každá smluvní strana přijme příslušná právní, správní nebo politická opatření, která umožní účinnou účast v biotechnologickém výzkumu těm zemím,

zvláště rozvojovým, které poskytují genetické zdroje pro takový výzkum, a pokud je to možné, v těchto smluvních státech.

2. Každá smluvní strana přijme všechna proveditelná opatření na podporu a urychlení přednostního přístupu smluvních stran, zvláště rozvojových zemí, za rovnocenných a spravedlivých podmínek k výsledkům a přínosům využívání biotechnologií založených na genetických zdrojích poskytnutých těmito smluvními stranami. Takový přístup musí být založen na vzájemně dohodnutých podmínkách.

3. Smluvní strany uváží potřebu a možnosti protokolu, kterým se stanoví příslušné postupy, včetně zejména postupu předchozího souhlasu týkajícího se bezpečného převozu, využití a nakládání s jakýmkoli živým modifikovaným organismem vzniklým použitím biotechnologií, který by mohl mít nepříznivé účinky na zachování a udržitelné využívání biologické rozmanitosti.

4. Každá smluvní strana přímo nebo prostřednictvím fyzické nebo právnické osoby v okruhu své působnosti zabývající se organismy zmíněnými v odstavci 3 poskytne veškeré dostupné informace o předpisech o nakládání s nimi a o bezpečnostních předpisech požadovaných touto smluvní stranou při zacházení s takovými organismy, a rovněž poskytne také veškeré dostupné informace o možném nepříznivém dopadu dotyčných organismů na smluvní stranu, do níž mají být tyto organismy zavedeny.

Článek 20

Finanční zdroje

1. Každá smluvní strana se zavazuje poskytnout v souladu se svými možnostmi finanční a jinou podporu pro ty činnosti na vnitrostátní úrovni, které jsou zaměřeny na dosažení cílů této úmluvy, v souladu se svými vnitrostátními plány, prioritami a programy.

2. Strany patřící k rozvinutým zemím by měly poskytovat nové a dodatečné finanční zdroje, aby umožnily smluvním stranám rozvojových zemí plně pokrýt odsouhlasené zvýšené náklady při zavádění opatření, kterými naplňují závazky této úmluvy, a mít prospěch z jejích ustanovení. Tyto náklady jsou dohodnuty mezi smluvní stranou patřící k rozvojovým zemím a institucionální strukturou uvedenou v článku 21 v souladu s politikou, strategií, programovými prioritami a kritérii způsobilosti a seznamem dodatečných nákladů, jak je určí konference smluvních stran. Jiné smluvní strany, včetně zemí procházejících procesem přechodu k tržnímu hospodářství, mohou dobrovolně převzít povinnosti smluvních stran patřících k rozvinutým zemím. Pro účely tohoto článku sestaví konference smluvních stran na svém prvním zasedání seznam smluvních stran patřících k rozvinutým zemím a dalších smluvních stran, které dobrovolně převezmou povinnosti smluvních stran patřících k rozvinutým zemím. Konference smluvních stran pravidelně přezkoumá a případně pozmění tento seznam. Podpoří se rovněž poskytování příspěvků na dobrovolném základě od ostatních zemí a zdrojů. Při uskutečňování těchto závazků je třeba brát v úvahu potřebu přiměřeného, předvídatelného a včasného toku finančních

prostředků a význam rozdělení zátěže mezi přispívající smluvní strany zahrnuté v seznamu.

3. Smluvní strany patřící k rozvinutým zemím mohou také zajistit a rozvojové země použít finanční zdroje spojené s prováděním této úmluvy prostřednictvím dvoustranných, regionálních a jiných mnohostranných kanálů.
4. Rozsah, v němž smluvní strany patřící k rozvojovým zemím účinně splní své závazky podle této úmluvy, závisí na účinném naplňování závazků této úmluvy stranami z rozvinutých zemí ve vztahu k finančním zdrojům a převodu technologií a plně odráží skutečnost, že hospodářský a sociální rozvoj a odstranění chudoby jsou prvními a převažujícími prioritami smluvních stran patřících k rozvojovým zemím.
5. Při akcích, které podnikají ohledně financování a převodu technologií, vezmou smluvní strany plně v úvahu konkrétní potřeby a zvláštní postavení nejméně rozvinutých zemí.
6. Smluvní strany také vezmou v úvahu zvláštní podmínky vyplývající ze závislosti na biologické rozmanitosti, jejím rozšíření a výskytu ve smluvních stranách patřících k rozvojovým zemím, zvláště v malých ostrovních státech.
7. Je třeba vzít v úvahu také zvláštní situaci rozvojových zemí, včetně těch, které jsou nejzranitelnější z hlediska životního prostředí, jako jsou země se suchými a polosuchými zónami, pobřežními a horskými oblastmi.

Článek 21

Finanční mechanismus

1. Pro účely této úmluvy se ustaví mechanismus pro poskytování finančních zdrojů smluvním stranám patřícím k rozvojovým zemím na základě grantů nebo koncesí; jeho podstatné prvky jsou popsány v tomto článku. Tento mechanismus bude fungovat v rámci konference smluvních stran, pod jejím vedením i kontrolou. Činnost tohoto mechanismu bude prováděna na základě takové institucionální struktury, která bude dohodnuta konferencí smluvních stran na jejím prvním zasedání. Pro účely této úmluvy určí konference smluvních stran politiku, strategii, programové priority a kritéria způsobilosti týkající se přístupu k takovým zdrojům a jejich využití. Příspěvky budou takové, aby braly v úvahu potřebu předvídatelnosti, přiměřenosti a včasnosti toku finančních prostředků ve smyslu článku 20 v souladu s množstvím potřebných prostředků, které pravidelně stanoví konference smluvních stran, a význam rozdělení zátěže mezi přispívající smluvní strany zařazené do seznamu podle čl. 20 odst. 2. Smluvními stranami z rozvinutých a dalších zemí i z jiných zdrojů mohou být poskytovány také dobrovolné příspěvky. Mechanismus bude pracovat v rámci demokratického a průhledného systému řízení.

2. V souladu s cíli této úmluvy konference smluvních stran na svém prvním zasedání stanoví politiku, strategii a programové priority, stejně jako podrobná kritéria a zásady způsobilosti pro přístup a využití finančních zdrojů, včetně pravidelného a dlouhodobého sledování a hodnocení takového využití. Konference smluvních stran rozhodne o opatřeních k provádění odstavce 1 tohoto článku po konzultaci s institucí pověřenou provozováním finančního mechanismu.
3. Konference smluvních stran přezkoumá účinnost mechanismu vytvořeného podle tohoto článku, včetně kritérií a zásad, uvedených v odstavci 2, nejpozději do dvou let po vstupu této úmluvy v platnost; dále tak bude činit pravidelně. Na základě takového přezkumu podnikne příslušné kroky ke zlepšení účinnosti tohoto mechanismu, pokud to bude nezbytné.
4. Smluvní strany zváží posílení stávajících finančních institucí k zajištění finančních zdrojů pro ochranu a udržitelné využívání biologické rozmanitosti.

Článek 22

Vztah k ostatním mezinárodním úmluvám

1. Ustanovení této úmluvy se nesmějí dotknout práv a povinností kterékoli ze smluvních stran vyplývajících z jakékoli stávající mezinárodní dohody, kromě případu, kdy by výkon takových práv a povinností způsobil vážné poškození nebo ohrožení biologické rozmanitosti.
2. Smluvní strany budou provádět tuto úmluvu pokud jde o mořské prostředí v souladu s právy a povinnostmi států vyplývajících z mořského práva.

Článek 23

Konference smluvních stran

1. Zřizuje se konference smluvních stran. První zasedání konference smluvních stran svolá výkonný ředitel Programu OSN pro životní prostředí (UNEP) ne později než jeden rok poté, co tato úmluva vstoupí v platnost. Od té doby se budou konat řádná zasedání konference smluvních stran v pravidelných intervalech, které určí konference na svém prvním zasedání.
2. Mimořádná zasedání konference smluvních stran se budou konat tehdy, když to konference uzná za nutné, nebo na písemnou žádost kterékoli ze smluvních stran za předpokladu, že do šesti měsíců poté, co byla žádost oznámena ostatním smluvním stranám sekretariátem, bude podpořena nejméně jednou třetinou smluvních stran.
3. Konference smluvních stran na základě konsensu schválí a přijme jednací řád pro sebe a pro každý pomocný orgán, který případně ustaví, stejně jako finanční

pravidla, podle nichž se bude řídit financování sekretariátu. Na každém řádném zasedání přijme rozpočet pro finanční období do příštího řádného zasedání.

4. Konference smluvních stran bude sledovat provádění této úmluvy a pro tento účel:

- a) stanoví formu a intervaly pro předávání informací, které mají být poskytnuty v souladu s článkem 26 a vezme takové informace, stejně jako zprávy předložené kterýmkoli pomocným orgánem, v úvahu;
- b) posoudí vědecká, technická a technologická doporučení v záležitostech biologické rozmanitosti poskytnutá v souladu s článkem 25;
- c) vezme v úvahu a v případě potřeby přijme protokoly v souladu s článkem 28;
- d) vezme v úvahu a v případě potřeby přijme v souladu s články 29 a 30 změny této úmluvy a jejich příloh;
- e) vezme v úvahu změny jakéhokoli protokolu, stejně jako jakékoli přílohy k němu, a pokud tak bude rozhodnuto, doporučí jejich přijetí smluvním stranám, kterých se daný protokol týká;
- f) vezme v úvahu a v případě potřeby přijme v souladu s článkem 30 dodatečné přílohy k této úmluvě;
- g) vytvoří takové pomocné orgány, zvláště pro zajištění vědeckého a technického poradenství, které budou pokládány za nezbytné pro provádění této úmluvy;
- h) prostřednictvím sekretariátu kontaktuje výkonné orgány úmluv zabývajících se záležitostmi, na které se vztahuje tato úmluva, s výhledem na vytvoření vhodných forem spolupráce s nimi; a
- i) zváží a podnikne jakoukoli dodatečnou akci, která by mohla být potřebná pro dosažení účelů této úmluvy ve světle zkušeností získaných při jejím provádění.

5. Organizace spojených národů, její specializované agentury a Mezinárodní agentura pro atomovou energii, stejně jako kterýkoli stát, který není smluvní stranou této úmluvy, mohou být zastoupeny jako pozorovatelé na zasedáních konference smluvních stran. Každé jiné orgány nebo subjekty, ať vládní nebo nevládní, které mají kvalifikaci v oborech týkajících se ochrany a udržitelného využívání biologické rozmanitosti a které informovaly sekretariát o svém přání být zastoupeny jako pozorovatelé na zasedání konference smluvních stran, mohou být připuštěny, pokud proti tomu alespoň jedna třetina smluvních stran nepředloží námitku. Připuštění a účast pozorovatelů podléhá jednacímu řádu schválenému konferencí smluvních stran.

Článek 24

Sekretariát

1. Zřizuje se sekretariát. Jeho funkcí je:
 - a) pořádat a zajišťovat zasedání konference smluvních stran ve smyslu článku 23;
 - b) vykonávat funkce, které mu budou přiděleny kterýmkoli protokolem;
 - c) připravovat zprávy o plnění svých funkcí podle této úmluvy a předkládat je konferenci smluvních stran;
 - d) koordinovat svou činnost s ostatními příslušnými mezinárodními orgány a zvláště vstupovat do takových správních a smluvních vztahů, které mohou být potřebné pro účinné plnění jeho funkcí; a
 - e) vykonávat takové další funkce, které případně určí konference smluvních stran.
2. Na svém prvním řádném zasedání určí konference smluvních stran sekretariát výběrem ze stávajících příslušných mezinárodních organizací, které vyjádřily ochotu plnit funkce sekretariátu podle této úmluvy.

Článek 25

Poradní orgán pro vědecké, technické a technologické záležitosti

1. Zřizuje se poradní orgán pro vědecké, technické a technologické záležitosti, který bude poskytovat konferenci smluvních stran a podle potřeby jejím dalším pomocným orgánům včasná doporučení týkající se provádění této úmluvy. Tento orgán je otevřen pro všechny smluvní strany a je multidisciplinární. Skládá se ze zástupců vládního sektoru kompetentních v příslušném oboru. Podává konferenci smluvních stran pravidelně zprávu o všech aspektech své práce.
2. Pod dohledem konference smluvních stran a v souladu s jí stanovenými zásadami a na její žádost tento orgán:
 - a) poskytuje vědecké a technické hodnocení stavu biologické rozmanitosti;
 - b) připravuje vědecké a technické hodnocení účinků opatření přijatých v souladu s ustanoveními této úmluvy;
 - c) vyhledává inovační, účinné a moderní technologie a dovednosti týkající se ochrany a udržitelného využívání biologické rozmanitosti a poskytuje doporučení způsobů a prostředků podpory rozvoje nebo převodu takových technologií;
 - d) poskytuje doporučení ve věci vědeckých programů a mezinárodní spolupráce ve výzkumu a vývoji týkajících se ochrany a udržitelného využívání biologické rozmanitosti; a

- e) odpovídá na vědecké, technické, technologické a metodologické dotazy, které konference smluvních stran a její pomocné orgány mohou položit uvedenému orgánu.
- 3. Funkce, mandát, struktura a činnost tohoto orgánu mohou být dále rozpracovány konferencí smluvních stran.

Článek 26

Zprávy

Každá smluvní strana v intervalech, které stanoví konference smluvních stran, předkládá konferenci smluvních stran zprávy o opatřeních, která přijala pro provádění ustanovení této úmluvy, a o jejich účinnosti při naplňování cílů této úmluvy.

Článek 27

Urovnávání sporů

- 1. V případě sporu mezi smluvními stranami o výklad nebo uplatňování této úmluvy hledají dotyčné strany řešení jednáním.
- 2. Pokud dotyčné strany nemohou dosáhnout dohody jednáním, mohou společně vyhledat zprostředkovatele nebo požádat o zprostředkování třetí stranou.
- 3. Při ratifikaci, přijetí, schválení této úmluvy nebo přistoupení k ní nebo kdykoli poté může stát nebo organizace regionální hospodářské integrace písemně oznámit depozitáři, že pokud jde o spor, který nebyl urovnán v souladu s odstavcem 1 nebo 2, přijímá jeden nebo oba z těchto smířčích prostředků jako závazný:
 - a) rozhodčí řízení v souladu s postupem stanoveným v části 1 přílohy II;
 - b) předložení sporu Mezinárodnímu soudnímu dvoru.
- 4. Pokud strany sporu nepřijaly v souladu s odstavcem 3 takový nebo jiný postup, spor bude předložen ke smířčímu řízení v souladu s částí 2 přílohy II, jestliže se nedohodnou jinak.
- 5. Ustanovení tohoto článku se použijí na každý protokol, pokud není v příslušném protokolu stanoveno jinak.

Článek 28

Přijímání protokolů

1. Smluvní strany spolupracují při formulování a přijímání protokolů k této úmluvě.
2. Protokoly se přijímají na zasedání konference smluvních stran.
3. Znění jakéhokoli navrhovaného protokolu bude sděleno smluvním stranám prostřednictvím sekretariátu nejméně šest měsíců před takovým zasedáním.

Článek 29

Změny úmluvy nebo protokolů

1. Změny této úmluvy mohou být navrženy kteroukoli smluvní stranou. Změny kteréhokoli protokolu mohou být navrženy kteroukoli smluvní stranou takového protokolu.
2. Změny této úmluvy se přijímají na zasedání konference smluvních stran. Změny kteréhokoli protokolu se přijímají na zasedání smluvních stran příslušného protokolu. Znění kterékoli navrhované změny této úmluvy nebo kteréhokoli protokolu, kromě případu, kdy je v protokolu stanoveno jinak, sdělí dotyčným smluvním stranám sekretariát nejméně šest měsíců před zasedáním, na kterém jsou navrženy k přijetí. Sekretariát také sdělí navržené změny signatářům této úmluvy pro informaci.
3. Strany vyvinou veškeré úsilí, aby dosáhly dohody o kterékoli navrhované změně této úmluvy či protokolu konsensem. Pokud byly všechny snahy o konsensus vyčerpány a dohody nebylo dosaženo, změna se jako poslední východisko přijme dvoutřetinovou většinou hlasů smluvních stran přítomných a hlasujících na zasedání o této věci a bude depozitářem předložena všem smluvním stranám k ratifikaci, přijetí nebo ke schválení.
4. Ratifikace, přijetí nebo schválení změn se oznamují depozitáři písemně. Změny přijaté v souladu s odstavcem 3 vstoupí v platnost pro smluvní strany, které je přijaly, devadesátým dnem po uložení listin o ratifikaci, přijetí nebo schválení nejméně dvěma třetinami smluvních stran této úmluvy nebo smluvních stran dotyčného protokolu, kromě případu, kdy takový protokol stanoví jinak. Podobně změny vstoupí v platnost pro kteroukoli další stranu devadesátým dnem po dni, kdy tato strana uloží svou listinu o ratifikaci, přijetí nebo schválení změny.
5. Pro účely tohoto článku se „smluvními stranami přítomnými a hlasujícími“ rozumějí smluvní strany přítomné a hlasující buď kladně, nebo záporně.

Článek 30

Přijímání příloh a jejich změny

1. Přílohy k této úmluvě nebo jakémukoli protokolu tvoří nedílnou součást této úmluvy nebo takového protokolu, a pokud není výslovně stanoveno jinak, odkaz na tuto úmluvu nebo její protokoly zakládá zároveň odkaz na jakékoli přílohy těchto dokumentů. Takové přílohy budou omezeny na procesní, vědecké, technické a správní záležitosti.
2. Kromě případů, kdy některý protokol ohledně svých příloh stanoví jinak, pro návrh, přijetí a vstup v platnost dodatečných příloh této úmluvy nebo příloh jakéhokoli protokolu platí tento postup:
 - a) přílohy této úmluvy nebo jakéhokoli protokolu se navrhují a přijímají podle postupu stanoveného v článku 29;
 - b) každá smluvní strana, která není schopna schválit dodatečnou přílohu k této úmluvě nebo přílohu kteréhokoli protokolu, jehož je smluvní stranou, oznámí to písemně depozitáři v průběhu jednoho roku ode dne oznámení jejího přijetí depozitářem. Depozitář bez odkladu vyrozumí všechny smluvní strany o takovém obdržení oznámení. Smluvní strana může kdykoli stáhnout své předchozí prohlášení o námitce a přílohy na základě toho vstoupí pro tuto smluvní stranu v platnost podle písmene c);
 - c) po uplynutí jednoho roku ode dne sdělení o přijetí depozitářem vstoupí příloha v platnost pro všechny smluvní strany této úmluvy nebo jakéhokoli dotyčného protokolu, pokud nepředložily oznámení v souladu s ustanoveními písmene b).
3. Návrh, přijetí a vstup v platnost změn příloh této úmluvy nebo kteréhokoli protokolu podléhají stejnému postupu jako u návrhu, přijetí a vstupu v platnost příloh úmluvy nebo příloh kteréhokoli protokolu.
4. Pokud se jakákoli příloha nebo změna přílohy týkají změny této úmluvy nebo jakéhokoli protokolu, dodatečná příloha nebo změna nesmí vstoupit v platnost, dokud nevstoupí v platnost změna úmluvy nebo dotyčného protokolu.

Článek 31

Hlasovací právo

1. S výjimkou ustanovení odstavce 2 má každá smluvní strana této úmluvy nebo jakéhokoli protokolu jeden hlas.
2. Organizace regionální hospodářské integrace v záležitostech náležejících do jejich pravomoci uplatňují své hlasovací právo s počtem hlasů rovným počtu jejich členských států, které jsou smluvními stranami této úmluvy nebo příslušného protokolu. Takové organizace neuplatní své hlasovací právo, pokud jejich členské státy uplatní své, a naopak.

Článek 32

Vztah mezi touto úmluvou a jejími protokoly

1. Stát nebo organizace regionální hospodářské integrace se nemůže stát smluvní stranou protokolu, pokud není nebo se zároveň nestane smluvní stranou této úmluvy.
2. Rozhodnutí podle kteréhokoli protokolu musejí být přijímána pouze smluvními stranami dotyčného protokolu. Kterákoli smluvní strana, která neratifikovala, nepřijala nebo neschválila protokol, se může zúčastnit jakéhokoli jednání stran tohoto protokolu jako pozorovatel.

Článek 33

Podpis

Tato úmluva je otevřena k podpisu všem státům a jakékoli organizaci regionální hospodářské integrace v Rio de Janeiro od 5. června 1992 do 14. června 1992 a v sídle Organizace spojených národů v New Yorku od 15. června 1992 do 4. června 1993.

Článek 34

Ratifikace, přijetí nebo schválení

1. Tato úmluva a jakýkoli protokol podléhají ratifikaci, přijetí nebo schválení státy a organizacemi regionální hospodářské integrace. Listiny o ratifikaci, přijetí nebo schválení budou uloženy u depozitáře.
2. Jakákoli z organizací uvedených v odstavci 1, která se stane smluvní stranou této úmluvy nebo kteréhokoli protokolu, aniž by kterýkoli z jejích členských států byl smluvní stranou, bude vázána všemi povinnostmi vyplývajícími z této úmluvy nebo protokolu. V případě takových organizací, kde jeden nebo více států jsou smluvními stranami této úmluvy nebo příslušného protokolu, organizace a její členské státy rozhodnou o příslušných odpovědnostech za plnění svých povinností podle úmluvy nebo protokolu. V takových případech nejsou organizace a členské státy oprávněny vykonávat práva vyplývající z této úmluvy nebo z příslušného protokolu souběžně.
3. Ve svých listinách o ratifikaci, přijetí nebo schválení organizace uvedené v odstavci 1 stanoví rozsah svých pravomocí vzhledem k záležitostem upravovaným úmluvou nebo příslušným protokolem. Tyto organizace také uvědomí depozitáře o jakékoli příslušné změně v rozsahu jejich pravomocí.

Článek 35

Přistoupení

1. Tato úmluva a jakýkoli protokol jsou otevřeny pro přistoupení státy a organizacemi regionální hospodářské integrace počínaje dnem, kdy jsou úmluva nebo dotýčný protokol uzavřeny pro podpis. Listiny o přistoupení budou uloženy u depozitáře.
2. Ve svých listinách o přistoupení organizace uvedené v odstavci 1 stanoví rozsah svých pravomocí vzhledem k záležitostem upravovaným úmluvou nebo příslušným protokolem. Tyto organizace také uvědomí depozitáře o jakékoli příslušné změně v rozsahu jejich pravomocí.
3. Ustanovení čl. 34 odst. 2 se uplatní na organizace regionální hospodářské integrace, které přistoupí k této úmluvě nebo kterémukoli protokolu.

Článek 36

Vstup v platnost

1. Tato úmluva vstupuje v platnost devadesátým dnem po dni uložení třicáté listiny o ratifikaci, přijetí, schválení nebo přistoupení.
2. Kterýkoli protokol vstupuje v platnost devadesátým dnem po dni uložení takového počtu listin o ratifikaci, přijetí, schválení nebo přistoupení, jaký uvádí příslušný protokol.
3. Pro každou smluvní stranu, která ratifikuje, přijme nebo schválí tuto úmluvu nebo k ní přistoupí po uložení třicáté listiny o ratifikaci, přijetí, schválení nebo přistoupení, vstupuje úmluva v platnost devadesátým dnem po dni uložení listiny o ratifikaci, přijetí, schválení nebo přistoupení touto smluvní stranou.
4. Kterýkoli protokol, pokud v něm není uvedeno jinak, vstupuje v platnost pro smluvní stranu, která jej ratifikuje, přijme, schválí nebo k němu přistoupí po jeho vstupu v platnost podle odstavce 2, devadesátým dnem po dni, kdy tato smluvní strana uloží svou listinu o ratifikaci, přijetí, schválení nebo přistoupení, nebo dnem, kdy tato úmluva vstoupí v platnost pro tuto smluvní stranu, podle toho, které datum bude pozdější.
5. Pro účely odstavců 1 a 2 se kterákoli listina uložená organizací regionální hospodářské integrace nepovažuje za doplňkovou k listinám, které uložily členské státy takové organizace.

Článek 37

Výhrady

K této úmluvě nemohou být činěny žádné výhrady.

Článek 38

Odstoupení

1. Kdykoli po uplynutí dvou let ode dne, kdy pro ni úmluva vstoupila v platnost, může tato smluvní strana odstoupit od úmluvy písemným oznámením depozitáři.
2. Každé takové odstoupení nastane po uplynutí jednoho roku ode dne obdržení písemného oznámení depozitářem nebo k takovému pozdějšímu datu, které může být upřesněno v oznámení o odstoupení.
3. Kterákoli smluvní strana, která odstupuje od této úmluvy, se pokládá za odstoupivší také od všech protokolů, jichž je stranou.

Článek 39

Prozatímní finanční uspořádání

Za předpokladu, že v souladu s požadavky článku 21 bude plně restrukturalizován Světový fond životního prostředí (Global Environment Facility) Rozvojového programu OSN (UNDP), Program OSN pro životní prostředí (UNEP) a Mezinárodní banka pro obnovu a rozvoj (IBRD) tvoří prozatímní institucionální strukturu ve smyslu článku 21 pro období mezi vstupem této úmluvy v platnost a prvním zasedáním konference smluvních stran nebo dokud se konference smluvních stran nerozhodne, která institucionální struktura bude stanovena v souladu s článkem 21.

Článek 40

Prozatímní uspořádání sekretariátu

Sekretariát, který má být zajištěn výkonným ředitelem Programu OSN pro životní prostředí (UNEP), je sekretariátem podle čl. 24 odst. 2 na prozatímním období mezi vstupem této úmluvy v platnost a prvním zasedáním konference smluvních stran.

Článek 41

Depozitář

Depozitářem této úmluvy a veškerých protokolů je generální tajemník Organizace spojených národů.

Článek 42

Platná znění

Prvopis této úmluvy v jazyce anglickém, arabském, čínském, francouzském, ruském a španělském, přičemž všechna znění mají stejnou platnost, je uložen u generálního tajemníka OSN.

Na důkaz čehož připojili níže podepsaní řádně zmocnění zástupci k této úmluvě své podpisy.

V Rio de Janeiro dne pátého června tisíc devět set devadesát dva.

PŘÍLOHA I

IDENTIFIKACE A MONITOROVÁNÍ

1. Ekosystémy a přírodní stanoviště: s vysokou rozmanitostí, velkým množstvím endemických či ohrožených druhů nebo oblasti nedotčené přírody; které jsou potřebné pro stěhovavé druhy; mající společenský, hospodářský, kulturní nebo vědecký význam; které jsou reprezentativní, unikátní nebo spojené s klíčovými evolučními nebo jinými biologickými procesy;
2. druhy a společenstva, které: jsou ohrožené; jsou volně žijícími příbuznými zdomácnělých nebo pěstovaných druhů; mají léčebnou, zemědělskou nebo jinou hospodářskou hodnotu; mají společenský, vědecký nebo kulturní význam; jsou významné pro výzkum ochrany a udržitelného využívání biologické rozmanitosti, jakými jsou např. indikační druhy; a
3. popsané genomy a geny společenského, vědeckého nebo hospodářského významu.

PŘÍLOHA II

ČÁST 1

Rozhodčí řízení

Článek 1

Navrhující strana vyrozumí sekretariát, že strany postupují spor k rozhodčímu řízení podle článku 27. Oznámení musí uvádět předmět rozhodčího řízení a zahrnovat zvláště ty články úmluvy nebo protokolu, jejichž výklad nebo uplatňování jsou předmětem sporu. Pokud se strany nedohodnou na předmětu sporu dříve, než je ustanoven předseda soudu, předmět sporu určí rozhodčí soud. Sekretariát postoupí takto získanou informaci všem smluvním stranám této úmluvy nebo dotyčného protokolu.

Článek 2

1. Ve sporech mezi dvěma stranami se bude rozhodčí soud skládat ze tří členů. Každá ze stran sporu jmenuje jednoho rozhodce a takto jmenování dva rozhodci určí vzájemnou dohodou třetího rozhodce, který bude předsedou soudu. Posledně jmenovaný nesmí být stejné národnosti jako některá ze stran sporu, ani nesmí mít své obvyklé bydliště na území jedné ze stran, ani nesmí být jednou ze stran zaměstnáván, ani se nesmí již tímto případem zabývat v jakékoli jiné funkci.
2. Ve sporech mezi více než dvěma stranami strany stejného zájmu jmenují jednoho rozhodce společně po dohodě.
3. Jakékoli uvolněné místo bude doplněno způsobem předepsaným pro počáteční jmenování.

Článek 3

1. Pokud předseda rozhodčího soudu nebyl určen během dvou měsíců po jmenování druhého rozhodce, generální tajemník OSN na žádost některé strany ustanoví předsedu během dalšího dvouměsíčního období.
2. Pokud jedna z obou stran sporu nejmenuje rozhodce během dvou měsíců po obdržení žádosti, druhá strana může informovat generálního tajemníka, který provede jmenování během dalšího dvouměsíčního období.

Článek 4

Rozhodčí soud provede svá rozhodnutí v souladu s ustanoveními této úmluvy, všemi příslušnými protokoly a mezinárodním právem.

Článek 5

Pokud se strany sporu nedohodnou jinak, rozhodčí soud si stanoví svůj vlastní jednací řád.

Článek 6

Rozhodčí soud může na žádost jedné ze stran doporučit základní prozatímní ochranná opatření.

Článek 7

Strany sporu usnadní práci rozhodčího soudu a zejména, s využitím všech dostupných prostředků, mu:

- a) poskytnou všechny příslušné dokumenty, informace a služby; a
- b) umožní v případě nutnosti předvolávat svědky nebo odborníky a přijímat jejich svědectví.

Článek 8

Strany a rozhodci jsou povinni chránit důvěrnost jakékoli informace, kterou důvěrně obdrží během jednání rozhodčího soudu.

Článek 9

Pokud rozhodčí soud nestanoví jinak s ohledem na zvláštní okolnosti případu, náklady soudu ponese rovným dílem strany sporu. Soud povede záznam o všech svých nákladech a předloží konečnou zprávu o nich oběma stranám.

Článek 10

Jakákoli smluvní strana, která má takový zájem právní povahy v předmětu sporu, který může být ovlivněn rozhodnutím v této záležitosti, může se souhlasem soudu zasáhnout do jednání.

Článek 11

Soud může vyslyšet a stanovit protinároky vyplývající přímo z předmětu sporu.

Článek 12

Rozhodnutí o průběhu a předmětu rozhodčího soudu se přijímají většinou hlasů jeho členů.

Článek 13

Pokud se jedna ze stran sporu nedostaví k rozhodčímu soudu nebo nedokáže obhájit svůj případ, druhá strana může požadovat, aby soud pokračoval ve svém řízení a učinil rozhodnutí. Nepřítomnost strany nebo její neschopnost obhájit svůj případ nepředstavuje překážku jednání. Před učiněním konečného rozhodnutí musí být rozhodčí soud přesvědčen, že nárok je dobře podložen věcně i právně.

Článek 14

Soud vydá své závěrečné rozhodnutí do pěti měsíců ode dne, kdy byl plně ustaven, pokud neshledá nezbytným prodloužit lhůtu o dobu, která nesmí přesáhnout dalších pět měsíců.

Článek 15

Konečné rozhodnutí rozhodčího soudu se omezí na předmět sporu a stanoví důvody, na kterých je založeno. Obsahuje jména zúčastněných členů a datum konečného rozhodnutí. Jakýkoli člen soudu může ke konečnému rozhodnutí připojit zvláštní nebo nesouhlasné stanovisko.

Článek 16

Výrok je pro strany sporu závazný. Nelze se proti němu odvolat, pokud se strany sporu nedohodly předem na odvolacím postupu.

Článek 17

Jakýkoli rozpor, který může nastat mezi stranami sporu, co se týká výkladu nebo způsobu provedení konečného rozhodnutí, může být předložen kteroukoli stranou k rozhodnutí rozhodčímu soudu, který je vydal.

ČÁST 2

Smírčí řízení

Článek 1

Smírčí komise bude vytvořena na žádost jedné ze stran sporu. Komise bude, pokud se strany nedohodly jinak, složena z pěti členů, dvou jmenovaných každou stranou, a předsedy voleného společně těmito členy.

Článek 2

Ve sporech mezi více než dvěma stranami strany stejného zájmu jmenují své členy komise společně dohodou. Kde dvě nebo více stran mají rozdílné zájmy nebo kde není shoda v tom, zda mají stejný zájem, musí jmenovat své členy odděleně.

Článek 3

Pokud stranami nejsou provedena žádná jmenování do dvou měsíců ode dne žádosti o vytvoření smírčí komise, generální tajemník OSN, pokud jej o to požádá strana, která podala žádost, provede tato jmenování během dalšího dvouměsíčního období.

Článek 4

Pokud předseda smírčí komise nebyl vybrán do dvou měsíců po jmenování posledního člena komise, generální tajemník OSN, pokud o to bude požádán některou stranou, určí předsedu během dalšího dvouměsíčního období.

Článek 5

Smírčí komise rozhodne většinou hlasů svých členů. Stanoví si, pokud se strany sporu nedohodly jinak, svůj postup. Vydá návrh na řešení sporu, který strany uváží v dobré víře.

Článek 6

Neshodu o tom, zda smírčí komise má oprávnění, rozhoduje komise.

PŘÍLOHA B

**PROHLÁŠENÍ EVROPSKÉHO HOSPODÁŘSKÉHO SPOLEČENSTVÍ
V SOULADU S ČL. 34 ODS. 3 ÚMLUVY O BIOLOGICKÉ
ROZMANITOSTI**

V souladu s příslušnými ustanoveními Smlouvy o založení Evropského hospodářského společenství je Společenství společně s členskými státy oprávněno provádět činnosti směřující k ochraně životního prostředí.

Ve vztahu k záležitostem upraveným úmluvou přijalo Společenství několik právních dokumentů, jak jako součást své politiky ochrany životního prostředí, tak i v rámci jiných odvětvových politik, z nichž nejdůležitější jsou tyto:

- rozhodnutí Rady 82/72/EHS ze dne 3. prosince 1981 o uzavření Úmluvy o ochraně evropských planě rostoucích rostlin, volně žijících živočichů a přírodních stanovišť (Úř. věst. L 38, 10. 2. 1982, s.1),
- rozhodnutí Rady 82/461/EHS ze dne 24. června 1982 o uzavření Úmluvy o ochraně stěhovavých druhů volně žijících živočichů (Úř. věst. L 210, 19. 7. 1982, s.10),
- nařízení Rady (EHS) č. 3626/82 ze dne 3. prosince 1982 o provádění Úmluvy o mezinárodním obchodu s ohroženými druhy volně žijících živočichů a planě rostoucích rostlin ve Společenství (Úř. věst. L 384, 31. 12. 1982, s. 1),
- směrnice Rady 79/409/EHS ze dne 2. dubna 1979 o ochraně volně žijících ptáků (Úř. věst. L 103, 25. 4. 1979, s.1),
- směrnice Rady 92/43/EHS ze dne 21. května 1992 o ochraně přírodních stanovišť, volně žijících živočichů a planě rostoucích rostlin (Úř. věst. L 206, 22. 7. 1992, s. 7),
- směrnice Rady 85/337/EHS ze dne 27. června 1985 o posuzování vlivů některých veřejných a soukromých záměrů na životní prostředí (Úř. věst. L 175, 5. 7. 1985, s. 40),
- nařízení Rady (EHS) č. 2078/92 ze dne 30. června 1992 o způsobech zemědělské produkce slučitelných s požadavky na ochranu životního prostředí a zachování venkova (Úř. věst. L 215, 30. 7. 1992, s. 85),
- rozhodnutí Rady 89/625/EHS ze dne 20. listopadu 1989 o Evropském programu pro vědu a techniku pro životní prostředí (STEP) (Úř. věst. L 359, 8. 12. 1989, s. 9),
- nařízení Rady (EHS) č. 3760/92 ze dne 20. prosince 1992 o zavedení režimu Společenství pro rybolov a akvakulturu (Úř. věst. L 389, 31. 12. 1992, s. 1),

- směrnice Rady 90/219/EHS ze dne 23. dubna 1990 o uzavřeném nakládání s geneticky modifikovanými mikroorganismy (Úř. věst. L 117, 8. 5. 1990, s. 1),
- směrnice Rady 90/220/EHS ze dne 23. dubna 1990 o záměrném uvolňování geneticky modifikovaných organismů do životního prostředí (Úř. věst. L 117, 8. 5. 1990, s. 15),
- nařízení Rady (EHS) č. 1973/92 ze dne 21. května 1992 o zřízení finančního nástroje pro životní prostředí (LIFE) (Úř. věst. L 206, 22. 7. 1992, s. 1).

PŘÍLOHA C

**PROHLÁŠENÍ UČINĚNÉ U PŘÍLEŽITOSTI RATIFIKACE ÚMLUVY
O BIOLOGICKÉ ROZMANITOSTI**

V rámci svých příslušných pravomocí si Evropské společenství a jeho členské země přejí znovu potvrdit důležitost, kterou přikládají převodům technologií a biotechnologií pro zajištění ochrany a udržitelného využívání biologické rozmanitosti. Soulad s právy duševního vlastnictví představuje základní prvek pro provádění politik pro převod technologií a spolufinancování.

Pro Evropské společenství a jeho členské státy bude převod technologií a přístup k biotechnologiím, jak je vymezen v textu Úmluvy o biologické rozmanitosti, uskutečňován v souladu s článkem 16 uvedené úmluvy a v souladu se zásadami a pravidly ochrany duševního vlastnictví, zejména prostřednictvím mnohostranných a dvoustranných dohod podepsaných nebo sjednaných smluvními stranami této úmluvy.

Evropské společenství a jeho členské státy budou podporovat využívání finančních mechanismů zřízených úmluvou k podpoře dobrovolného převodu práv duševního vlastnictví držených evropskými hospodářskými subjekty, zejména pokud se týká poskytování licencí, a to běžnými obchodními mechanismy a rozhodnutími při zajištění přiměřené a účinné ochrany vlastnických práv.